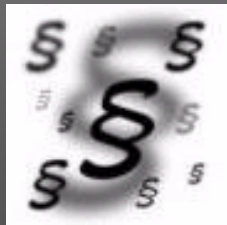

A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGPSZICHIÁTRIA JOGI VONATKOZÁSAI

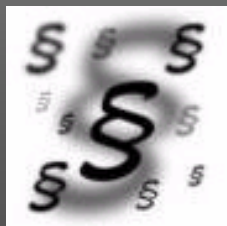
Dr Varga Tamás
Kenézy Gyula Kórház
Debrecen

Magyarország célba ér

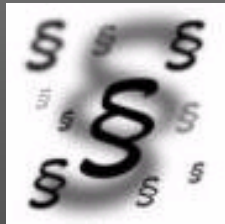
FOGALMAK

KÓROS ELMEÁLLAPOT

Jogi értelemben a felelőséget korlátozó vagy kizáró tényezők:

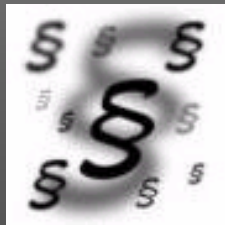
- Ø elmebetegség
- Ø tudatzavar
- Ø gyengeelméjűség
- Ø szellemi leépülés
- Ø súlyosabb személyiségzavar

BÜNTETHETŐSÉG

A felelősgrevonás akadályai:

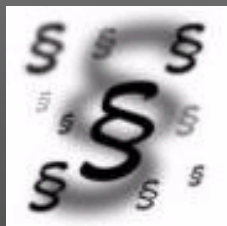
- ∅ Nem büntethető, aki a cselekményt az elmeműködés, olyan kóros állapotában követi el, amely képtelenné teszi a cselekmény következményeinek felismerésére.
- ∅ Nem büntethető, aki a cselekmény időpontjában a 14. életévét nem töltötte be.

AKARATNYILVÁNÍTÁSI KÉPESSÉG

Akaratnyilvánításra képtelen állapot akkor véleményezhető, ha a vsz. pszichikai adottságainál fogva képtelen arra, hogy a vele történtek jelentőségét és következményeit felismerje.

- ∅ pszichiátriai megbetegedések
- ∅ alkohol, drog, gyógyszer által befolyásolt tudatállapot.

(Elkülöníteni: védekezésre képtelen állapot)

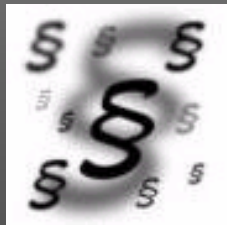
ÉLETKOR

14. életévet be nem töltött:

∅ nem büntethető

14-18 éves kor között fiatalkorú:

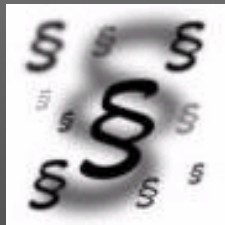
∅ korlátozottan jogosult ügyeinek önálló intézésére

TÖRVÉNYI RENDELKEZÉSEK

Hatályos:

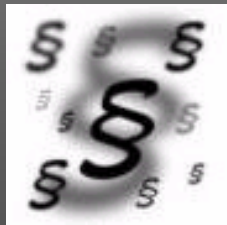
- Ø büntető törvénykönyv
- Ø polgári törvénykönyv

IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI FELADATOK I.

BÜNTETŐ ELJÁRÁSBAN:

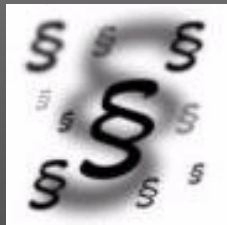
- Ø Normál vagy kóros elmeállapot véleményezése
- Ø Részletes pszichiátriai vizsgálat (a szituáció körütekintő elemzése)
- Ø Pszichológus szakértő bevonása

IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI FELADATOK II

POLGÁRI PERES ÜGYEK:

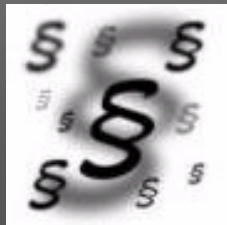
- Ø Nem a gyermek felelőségét kell vizsgálni, hanem az őket körülvevő szituációt elemezni, a legmegfelelőbb megoldást megtalálni.

A GYERMEK, MINT A BŰNCSELEKMÉNY ELKÖVETŐJE

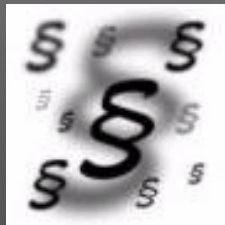
- Ø Büntethetőség
- Ø Életkor szerepe
- Ø Nevelői intézkedése

- Ø Egyéni bűnelkövetés
- Ø Csoportos bűnelkövetés

A GYERMEK, MINT ÁLDOZAT, VAGY ERŐSZAKOS CSELEKMÉNY SZEMTANÚJA I.

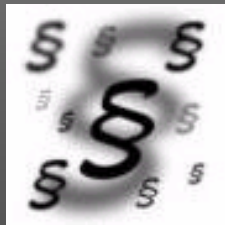
- Ø Elhanyagolás: a gyermek elkerülhető szenvedéseket kénytelen elviselni vagy tartós hiányt szenved olyan tényezőkből, mely fizikai, intellektuális vagy érzelmi fejlődéséhez szükséges.
- Ø Testi bántalmazás: tudatos testi bántalmazás
- Ø Münchausen szindróma: A szülők hamis állításokat tesznek gyermekük betegségéről vagy szándékosan betegséget okoznak nekik.
- Ø Szexuális bántalmazás

A GYERMEK, MINT ÁLDOZAT VAGY ERŐSZAKOS CSELEKMÉNY SZEMTANÚJA II.

Rövid és hosszútávú hatások:

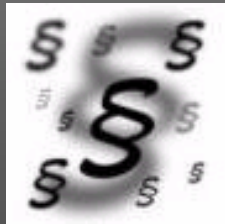
- ∅ alkalmazkodási zavarok
- ∅ depresszió, szuicidium
- ∅ szorongás, PTSD
- ∅ tanulási zavarok
- ∅ a személyiség kóros fejlődése, szexuális viselkedés zavarai

POLGÁRI PERES ÜGYEK I.

A gyermekelhelyezés szempontjai:

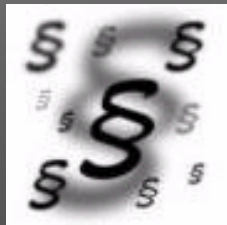
- Ø gyermek, szülő, család pszichiátriai vizsgálata, véleményezése
- Ø szülői alkalmasság vizsgálata
- Ø gyermek láthatásának elbírálása
- Ø állami gondoskodás, gyámság

POLGÁRI PERES ÜGYEK II.

Kártérítési, biztosítási ügyek:

- Ø nem anyagi természetű kárigény
- Ø elszenvedett egészségkárosodás
- Ø életminőség romlása
- Ø rövid és hosszútávú következmények megítélése

IRODALOM

1. *Huszár I., Magyar I., Kuncz E.: Igazságügyi elmekórtan*
2. *Füredi J., Németh A., Tariska P.: A pszichiátria magyar kézikönyve*
3. *Vetró Á., W.L.I.Parry-Jones: Gyermek- és ifjúságpszichiátria*
4. *Polgári törvénykönyv, Büntető törvénykönyv (kommentárok)*

